

styrelsen heller ikke har Raadighed, f. Eks. Bønningsordningen, som er truffen med Rigsdagens Samtykke, og for at tage et andet Hovedpunkt, den ny Bygning, der efterhaanden har forøget og, jo ældre den bliver, vil forsøge den aarlige Udgift paa mangfoldige Maader, paa mangfoldige Punkter med ganske betydelige Beløb.

Jeg har endnu at omtale Ændringsforslag under Nr. 13. Den almindelige Betragtning, som der er fremdraget af Flertallet, kan jeg naturligvis kun finde rigtig. Disse aarlige Understøttelser bør ikke være faste, men jeg maa sige, at de heller ikke have været betragtede som faste, thi det har altid været fastholdt, at ved Udløbet af de 2—3 Aar, for hvilke de ere givne, har det været krævet ny Andragender, og jeg maa altsaa forudsætte ny Underjøgelse og ny Prøvelse, om end Resultatet kan være blevet, at Understøttelsen paa ny er givet. Men naar dette kræves, for at Fornøelse ikke skal være udelukket, kan man ikke sige, at de ere blevne fortsatte. Ny Andragender og ny Prøvelser have fundet Sted og bør finde Sted, og det samme skal jeg naturligvis iagttage. Ligeledes erkender jeg Rigtigheden af den Sætning, at saavel faste som midlertidige Understøttelser gives paa visse Betingelser, bygges paa visse Forudsætninger, som kunne forspildes eller som kunne forvinde, og hvorved Understøttelsen maa bortfalde. Der er ved disse to almindelige Udtalelser ikke gjort nogen Indskrænkning i Kultusministerens Ret eller Pligt eller Ansvar til at bedømme disse Punkter, som her ere fremdragne. Derimod ser der ganske vist en Indskrænkning ved det positive Forslag, nemlig at Kontoen her ned sættes med 1,000 Kr., thi derved bliver den Maksimumsgrænse, hvortil Ministeren ellers kan gaa, nedsat, og derfor Ministerens Prøvelse med Hensyn til de fornyede Andragender maatte føre til, at de alle skulde fornyes, at der ikke var nogen Grund til at ikke at forny dem alle, kunde jeg ganske vist komme i Forlegenhed, som jeg da maatte komme ud over ved Tillægsbevilling, jeg saa derfor helst, at man ikke satte mig denne ny Grænse som en Slags Sanktion paa de almindelige Sætninger, som jeg fuldt ud tiltræder. — Hvad endelig Realstolerne angaar, er det ganske vist, at der er kommet en Ænsartethed ind, det kan ikke nægtes, men det er en ganske naturlig Følge af, at Forholdet successivt har udviklet sig paa Finansloven. Det kan ikke undgaaes, naar der mangler et saadant almindeligt Fællesgrundlag, at der kommer nogen Ænsartethed ind. For en Del skuldes dog denne Ænsartethed ikke Tilfældigheder, for en Del skul-

des den visse Ejendommeligheder, f. Eks. den Regel, at hvor der har været en lærd Skole i en By, støttes Realstolen, der senere er traadt i Stedet, paa en særegen Maade og staar under en anden Konto, denne Forstel har blandt andet vist sig deri, at selv det andet Ting, som ellers har været imod alle Forhøjelser ved denne Lejlighed, dog har forhøjet Bevillingen til Nyborg Realstole af den Grund, at denne Realstole var traadt i Stedet for en tidligere bestaaende lærd Skole. Dette Forhold forklarer i Virkeligheden en Del af den Ænsartethed, der er til Stede; for øvrigt er der dog ogsaa en Plan i Ænsartetheden, idet Forholdet i Virkeligheden er det, at med de Bevillinger, der nu ere givne i Aar, ere de understøttede Realstoler spredte saa nogenlunde eller i alt væsentligt ligeligt over hele Landet. Der er i alt Fald kun to, tre tilbage, som der endnu kan være Tale om at understøtte, og hvorom der er forhandlet med Finansudvalget i det andet Ting, men som ikke kunne komme med denne Gang. Et Kort viser, at i Virkeligheden er der ingen Del af Landet, altsaa heller ikke Købstæderne, der er forbigaaet eller tilfidsat paa dette Punkt; derimod er det ganske vist en Tanke, som i Finansudvalget og i det andet Ting har gjort sig gældende, at man ikke i Aar — paa anden Maade har jeg ikke forstaaet det — vilde gaa ind paa Forhøjelse bortset fra den Undtagelse, jeg før nævnte, og at man heller ikke for Tiden vilde gaa med til særlige Realstoler for Piger. Jeg har imidlertid ikke forstaaet dette som noget, der skulde have Betydning ud over indeværende Aar, og jeg haaber ogsaa, naar jeg, hvad der ganske vist er Tanken, og hvad Flertallet har henstillet til mig, kommer tilbage til denne Sag ad Aare, der saa kan naas noget i Retning af Forhøjelser paa forskellige Steder, hvor det virkelig tiltrænges, hvor Ænsartetheden er for grel, og at ogsaa de særlige Pigerestoler i større Omfang end hidtil kunne komme med. En Grænse er der imidlertid. Bevillingen staar under Sorø Akademi, og Grænsen for, hvor højt man kan gaa, maa altsaa bestemmes efter, hvorvidt Akademiets Fonds kunne strække til. Forlader man først denne Konto, kommer man ind paa det almindelige Spørgsmaal om at hde Understøttelsen som Statshjælp, det vil frembyde sig som et helt nyt Spørgsmaal, hvis Løsning man ikke i Forvejen kan være fatter paa.

Det. Hansen: Jeg skal kun udtale mig om de Ændringsforslag, som den erede Ordfører særlig har dvælet ved, altsaa først Ændringsforslaget under Nr. 8 om Ned-